

МАДАНИЯТ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАДАНИЯТ ВАЗИРЛИГИ НАШРИ

Маданият — бу халқимиз, жамиятимиз қиёфасидир!

201

Alisher Naveiy

номидай

O'zbekiston MK

№9 (39) 28.02.2019 йил

Ўзбекистон Республикаси Президенти
ҚАРОРИ

“Шарқ тароналари” халқаро мусиқа фестивалини ўтказишга тайёргарлик кўриш чора-тадбирлари тўғрисида

Дунё халқлари ўртасида ҳамкорлик ва ҳамжихатлики мустаҳкамлаш, мусиқа санъати анъаналарини асрар ва ривожлантириш, маданийлараро мулоқотни кучайтиришга қаратилган эзгу мақсадларни ўзида мушкассам этган, ЮНЕСКО халқаро ташкилоти томонидан мусиқа оламининг йирик форуми сифатида этироф этилган “Шарқ тароналари” халқаро мусиқа фестивалининг нуфузини янада ошириш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги, Ўзбекистон композиторлари ва бастакорлари уюшмаси ҳамда Самарқанд вилояти ҳокимлигининг Самарқанд шаҳрида “Шарқ тароналари” халқаро мусиқа фестивалини (кейинги ўринларда Фестиваль деб юритилади) ўн иккичи марта 2019 йилнинг 26-30 август кунлари ўтказиш тўғрисидаги таклифи маъкуллансин.

2. Фестиваль тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича Ташкилий қўмита (кейинги ўринларда – Ташкилий қўмита) таркиби иловага мувофик тасдиқлансан.

3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси иккича шаҳта муддатда Фестивални ўтказиш тўғрисидаги низомни ишлаб чиқсин ва тасдиқласин.

4. Ташкилий қўмита (А.Н.Арипов) Фестивали 2019 йилда юқори савида ўтказиш мақсадида:

иккича шаҳта муддатда “йўл харитаси”ни ишлаб чиқсин ва тасдиқласин;

2019 йил 1 апрелга қадар Фестивалга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш билан боғлиқ сарф-харажатлар сметасини тасдиқласин;

Фестивалга тайёргарлик кўриш ва ўтказиш билан боғлиқ, бошқа масалаларни ҳал этсин.

5. Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлигининг “Шарқ тароналари” халқаро мусиқа фестивали бош директорияси Фестивалга тайёргарлик кўриш ва ўтказиш бўйича буюртмачи этиб белгилансан.

6. Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги Ташкилий қўмита (кейинги ўринларда – Ташкилий қўмита) таркиби иловага мувофик тасдиқлансан.

7. Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги Ташкилий қўмита (кейинги ўринларда – Ташкилий қўмита) таркиби иловага мувофик тасдиқлансан.

Фестивалга тайёргарлик кўриш ва ўтказиш бўйича Ташкилий қўмита (кейинги ўринларда – Ташкилий қўмита) таркиби иловага мувофик тасдиқлансан.

Фестивалга тайёргарлик кўриш ва ўтказиш бўйича Ташкилий қўмита (кейинги ўринларда – Ташкилий қўмита) таркиби иловага мувофик тасдиқлансан.

рижлик ва маҳаллий таникли мусиқашунос олим ва мутахассислар ҳамда тадқиқотчиларнинг ўз маърузалари билан иштирок этишларини таъминласин;

Фестиваль нуфузини янада ошириш, дунё ҳамжамияти эътиборини Ўзбекистон мусиқа маданийига жалб килиш мақсадида Фестиваль доирасида хорижлик мутахассислар иштириқида маҳсус давра сұхбати, тақдимот ва маҳорат дарсларини ўтказсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги Фестивалга тайёргарлик кўриш доирасида 2019 йил 1 июнга қадар:

халқаро илмий-амалий конференция дастурини;

Фестивалда иштирок этадиган хорижлик ва маҳаллий мусиқашунос олимлар, таникли санъаткорлар, етук мутахассислар ва фаҳрий меҳмонлар рўйхатини;

Фестивалнинг тантанали очилиш ва ёпиши маросимлари сценариёси ҳамда бадийи дастурларини;

Ўзбекистон Бадийи академияси, Республика “Тасвирий ойина” ижодий уюшмаси билан биргаликда Фестивалнинг логотипи ва совриндорлар учун бериладиган ҳайкалчаси лойиҳасини ишлаб чиқиб, Ташкилий қўмитага тасдиқлаш учун киритсан.

Давоми 2-саҳифада

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОЙИШИ

II Халқаро мақом санъати анжуманини ўтказишга тайёргарлик кўриш чора-тадбирлари тўғрисида

Ўзбек миллий мақом санъатини асраб-авайлаш ва ривожлантириш, унинг ноёб намуналарини кенг тарғиб этиш, ёш авлод қалбидан санъатга бўлган меҳрумхаббат туйгуларини камол топтириш, халқлар ўртасидаги дўстлик, биродарлик ришталарини янада мустаҳкамлаш, маданий-маънавий муносабатлар доирасини халқаро миқёсда кенгайтириш, жаҳон ҳамжамиятида мақом санъати нуфузини янада ошириш, шунингдек,

навбатдаги Халқаро мақом санъати анжуманига ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўриш ва уни юқсан савида ўтказиш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 17 ноябрдаги “Ўзбек миллий мақом санъатини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3391-сонли қарори билан Шахрисабз шаҳрида ҳар икки йилда бир марта ўтказилиши белги-

ланган Халқаро мақом санъати анжуманини (кейинги ўринларда Анжуман деб юритилади) иккичи марта 2020 йил сентябрь ойининг биринчи ярмида ўтказиш юзасидан Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги, Ўзбекистон композиторлари ва бастакорлари уюшмаси ҳамда Қашқадарё вилояти ҳокимлигининг тақлифи маъкуллансан.

Давоми 2-саҳифада

Ушбу сонда

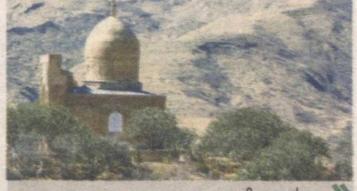
Пресс-тур:

“Иchan қалъага
саёҳат”

4-саҳифада

“Катта Лангар
Куръони”

8-саҳифада

“Чимилдик” –
яна саҳнада

8-саҳифада

Ўз халқининг
бийрон тили

5-саҳифада

Айлашдан
олдин вазиятга
тўғри баҳо
беряпмизми?

3-саҳифада

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҚАРОРИ

“Шарқ тароналари” халқаро мусиқа фестивалини ўтказишга тайёргарлик кўриш чора-тадбирлари тўғрисида

8. Фестивални ташкил этиш ва ўтказиш билан боғлиқ сарф-харажатлар Ташкилий қўмита томонидан белгиланган тартибда тасдиқланган смета асосида кўйидаги тартибда:

70 фоизи – Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлигининг харажатлар сметасида маданий тадбирларни ўтказиш учун ҳар йили назарда тутиладиган бюджет маблағлари доираисида;

30 фоизи – Самарқанд вилояти маҳаллий бюджети, ҳомийлик хайрия маблағлари ҳамда қонунчиликда тақиқланмаган бошқа манбалар хисобидан қопланади.

9. Самарқанд вилояти ҳокимлиги 2019 йил 20 июля қадар Самарқанд шаҳрида ободонлаштириш ва қўқаламзорлаштириш ишлари амалга оширилиши, Фестиваль ўтказиладиган саҳна ва майдонлар талаб даражасида тайёрланишини

таъминласин.

10. Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларни ривожлантириш вазири Самарқанд шаҳри телекоммуникация тармоқларини Фестивалга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш талабларига мослаштириш чораларини кўрсинг.

11. Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги Фестивалга ташриф буюрувчи меҳмонлар учун Маданият вазирлигининг виза талбномаларига биноан Ўзбекистон Республикасида кириш визаларининг белгиланган тартибда консултлик ва бошқа ўйғимларни ундирамасдан расмийлаштирилишини таъминласин.

12. “Шарқ тароналари” халқаро мусиқа фестивали бош дирекцияси хорижий давлатлардаги халқаро санъат фестивалари ташкилотлари ҳамда марказлари билан мун-

тазам равишида ижодий ҳамкорлик ўрнатсин.

13. Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси, “Дунё” ахборот агентлиги ва бошқа оммавий ахборот воситаларига 2019 йил 1 майдан бошлаб Фестивални кенг тарғид этишига қаратилган ижтимоий реклама роликлари ва матнларини телевидение ва бошқа ахборот воситаларида жойлаштириш ҳамда Фестивални ўтказиш бўйича амалга оширилаётган ишларни кенг ёритиб бориши тавсия этилсин.

14. Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги уч ой муддатда маданият ва санъат соҳасидаги халқаро фестиваль ва анжуманларни юкори савиядга ўтказиш ва бундай тадбирларни бошқариши тизимини янада такомиллаштириш мақсадида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

15. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2005 йил 15 июндаги “Шарқ тароналари” халқаро мусиқа фестивалига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тўғрисида”ги ПҚ-103-сонли қарори ўз кучини ўйқотган деб хисоблансин.

16. Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги бир ой муддатда қонун ҳужжатларига ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсан.

17. Мазкур қарор ижросини назорат қилиши Ўзбекистон Республикаси Сининг Баш вазири А.Н.Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президенти маслаҳатчisinинг ўринbosari F.Ш.Махмудов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси

Президенти Ш.МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,

2019 йил 26 февраль

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОЙИШИ

II Халқаро мақом санъати анжуманини ўтказишга тайёргарлик кўриш чора-тадбирлари тўғрисида

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 6 апрелдаги “Халқаро мақом санъати анжуманини ўтказиш тўғрисида”ги ПҚ-3656-сонли қарори билан тасдиқланган Халқаро мақом санъати анжуманига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича ташкилий қўмитага кўйидаги вазифалар юклансин:

Анжуманга тайёргарлик кўриш ишларини 2019 йилнинг апрель ойидан бошланиб бўйича “йўл ҳаритаси”ни ишлаб чиқиши ва тасдиқлаш;

ўтказилиши режалаштирилаётган Анжуманинг аниқ саналарини 2019 йилнинг декабр ойига қадар белгилаш; 2019 йил 1 апрелдан бошлаб Республика ва жаҳон миқёсида Анжуман тарғиботини ташкил этиш, унинг доирасида ўтказиладиган танлов шартлари ва илмий-амалий конференция мавзусини эълон қилиб бориш;

2020 йил 1 июня қадар Республика музхудудлари мақом ансамбларининг концерт дастурлари, “Ёш мақом ижрочилари”, бастакорлар ўртасида “Мақом йўлида яратилган энг яхши асар” каби номинациялар бўйича Республика танловлари ҳамда таникли мақомшунос олимлар, тажрибали мақом ижрочилари иштироқида ижодий учрашувлар ва маҳорат дарсларини ташкил этиши ва ўтказиб бориш;

2020 йил 1 августига қадар Анжуман доирасида “Мақом санъатини ривожлантириш истиқболлари” мавзусида ўтказиладиган халқаро илмий-амалий конференция дастурини ишлаб чиқиши, шунингдек, Анжуманда ишти-

рок этадиган хорижий ҳамда маҳаллий мусиқашунос ва мақомшунос олимлар, таникли санъаткорлар, етук мутахассислар, фахрий меҳмонлар рўйхатини шакллантириш;

Шахрисабз шахридаги Мақом музейини ушбу санъатга оид тарихий, илмий-ижодий манбалар, қадимий ва замонавий чолгу асоблари ва бошқа янги экспонатлар билан бойитиш чораларини кўриш;

Анжуманга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш билан боғлиқ бошқа мақалаларни ҳал этиши.

3. Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлигининг Ўзбек миллий мақом санъати маркази Анжуманга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича бу йортматчи этиб белгилашин.

Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги 2020 йил 1 апрелга қадар Анжуманга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш билан боғлиқ сарф-харажатлар сметасини белгиланган тартибда тасдиқласин.

4. Қашқадарё вилояти ҳокимлиги: икки ой муддатда Шахрисабз шахрида Анжуманинг ўтказиш учун зарур маданий инфратузилма иншоотлари ва ижтимоий объекtlар барпо этиш бўйича таклифлар ишлаб чиқилиши;

2020 йилнинг 1 августига қадар Шахрисабз шахрида ободонлаштириш ва қўқаламзорлаштириш ишлари амалга оширилиши, Анжуман ўтказиладиган саҳна ва майдонларини талаб даражасида тайёрланиши;

Ўзбекистон Республикаси Туризмни ривожлантириш давлат қўмитаси би-

лан биргаликда Шахрисабз шахрининг туризм салоҳиятини ошириш, инвестицияларни фаол жалб қилиш, тадбиркорлик ташаббусларини қўллаб-куватлаш мақсадида 2020 йилнинг марта ойига қадар замонавий сервис хизмати кўрсатиш имкониятларини ўзида жамлаган, барча қулийликларга эга замонавий бинолар, хизмат кўрсатиш объектлари, шунингдек, меҳмонхоналар курилиши ва фойдаланнишга топширилишини таъминласин.

5. Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларни ривожлантириш вазирлиги 2020 йилнинг август ойига қадар Шахрисабз шахри телекоммуникация тармоқларини Анжуманга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш талабларига мослаштириш чораларини кўрсинг.

6. Ўзбекистон Республикаси Туризмни ривожлантириш давлат қўмитаси:

Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги ҳамда Қашқадарё вилояти ҳокимлиги билан биргаликда Шахрисабз шахри туризм инфратузилмаларини ривожлантириш мақсадида кредитлар ва инвестицияларни жалб этиш чораларини кўрсинг, хорижий мамлакатлар ва компаниялар билан ҳамкорликни ўйлаштириш;

Қашқадарё вилояти ва мақом санъатининг туризм соҳасидаги reklama-ахборот тарғиботини амалга ошириш; меҳмонхона сервис хизматчилари ва гидларнинг сифати фаолиятини ташкил этиши;

7. “Ўзбеккино” Миллий агентлиги

ўз тизими учун бюджетдан ажратилаётган маблағлар хисобидан 2020 йил 1 апрелга қадар таникли мақомшунос олимлар, мақом бастакорлари ҳамда ҳофиз ва созандаларининг ибратли илмий, ижодий фаолияти тўғрисида туркум ҳужжатли фильмлар яратсин ва уларнинг намойишини ташкил этисин.

8. Ўзбек миллий мақом санъати маркази Анжуманинг бадийи ва ижодий жиҳатдан юкори савиядга ташкил этиши мақсадидаги ўзбек мақоми ва бошқа халқларнинг турдош мусиқа жанрларини қамраб олган хорижий давлатлардаги халқаро санъат фестивалари ташкилотлари ҳамда марказлари билан мунтазам ижодий ҳамкорлик ўрнатсин.

9. Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси, “Дунё” ахборот агентлиги ва бошқа оммавий ахборот воситалари Анжуманга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича амалга оширилаётган ишларни атрофлича ёритиб бориш тавсия этилсин.

10. Мазкур фармойишнинг ижросини назорат қилиши Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,

2019 йил 26 февраль

Ўзбекистон Республикаси

Президенти Ш.МИРЗИЁЕВ

» Вазир қабули

**Мурожаатлар
эътиборсиз
қолмайди**

» Мухокама, мулҳоза...

Айлашдан олдин вазиятга тўғри баҳо бера оляпмизми?

Навоий вилоятидаги ихтисослаштирилган маданият мактаби ётоқхонасида юкори синфларда ўқийдиган икки нафар бола тўққизте ўқувчина муштраб жазолагани тасвириланган видео ижтимоий тармоқларда кенг мухокамаларга сабаб бўлди. Бу воқеа юртимизда фаолият олиб бораётган мустақил интернет нашрларининг ҳам эътиборидан четта қолмади. Бу бежиз эмас, албатта. Мактаб ётоқхонасида ўқувчиларга ўзбошимчалик билан жазо бермоқчи бўлган ўқувчиларнинг хатти-ҳаракати воқеадан хабар топган кўпиликлида норозилик уйғотди. Мустақил интернет нашрлари эса бўлиб ўтган воқеадан мактаб раҳбарияти жуда кеч – бир ҳафта ўтгачнина хабар топгани, ўша вақтнинг ўзида ҳолат юзасидан тегиши органларга хабар берилмаганини, бунинг устига, ётоқхонадаги ҳолатга масъул шахсларга нисбатан факат хайфсан бериш, зўравонларга эса тушунириши хатти ёздириши билан гина ки-фояланилганини танқид остига олишиди. Уларнинг барчasi мактаб раҳбариятини ўз ишига совуқонлик билан қарашда айлашди.

Келинг, кўпчиликни нигдиқат-эътиборида бўлган ушбу воқеанинг кискача эслатиб ўтамиш. 2019 йилнинг 14 оқтабр куни кечки пайт мактаб ётоқхонаси учун масъул бўлган Сулаймон Кўчкоров ўқувчилар орасидаги тартиб-интизом таъминлашга жавобгар 3-босқич ўқувчи Азиз Сувоновни олдига чақирган ва 305-хона эшигини ким синдирганини аниқлашни топширган. Ётоқхона сардори Азиз Сувонов шериги Ҳусниндин Холиков билан ётоқхонадаги тўққиз ўқувчичи йигиб, эшикни ким синдирганини сўраган. Улардан қониқарли жавоб ололмагач, болаларнинг барчасини уриб, кўкрак қисмларига мушт туширган. Воқеанинг ўқувчилардан бири яширин тарзда видеотасвирга туширилган олган...

2019 йилнинг 19 февраль куни Навоий вилоят маданият бошқармаси бошлиғи Н.Иззизонинг мазкур ҳолат юзасидан Ўзбекистон Республикаси маданият вазiri Б.Сайфуллаевга жўнатган хатида айтилишича, мактаб ҳудудидан 300 ўринли ётоқхона бор. Туманинг олис жойларидан келиб таълим оладиган ўқувчиларга мўлжалланган ётоқхонада бугун 228 нафар ўқувчи (сундан 102 нафари ўғил бола, 128 нафари киз бола) яшайди. Мактаб маъмурияти томонидан назорат гурӯхлари ташкил этилган бўлиб, улар навбатчилик асосида ётоқхонада назорат олиб боришади.

Ушбу хатга илова қилинган яна бир тушунириши хатини кўздан кечирамиз: “Чамаси 22.00 да Сулаймон Кўчкоров (ётоқхона тарбиячиси – таҳриз озиҳи) мажлис ўтказди. Шунда талабалардан эшники ким синдиргани сўралди. Ҳеч ким жавоб бермади. Шунда Сулаймон Кўчкоров бизга бир соат вақт бераби, пастга тушиш кетдилар...

Хатдан кўриниб турибдики, масъул тарбиячи қоидабузарларни топа олмаган ва бу ишни ўқувчиларга топширган. Юкоридаги ҳолатнинг юзаси гелишига унинг ўқувчиларга “бир соат вақт бериш” шартини

23 февраль куни Ўзбекистон давлат консерваториясида маданият вазiri Бахтиёр Сайфуллаев навбатдаги фуқаролар қабулини ўтказди.

Унда 10дан зиёд аҳоли вакиллари турили масалалар бўйича мурожаат этишиди. Дастлаб Ўзбекистон халқ артисти Дилбар Икромованинг уй-жой бўйича мурожаати тингланди. Вазир тегишили бошқарма бошлиқларига ушбу масалани ижобий ҳал

килиш борасида топшириклар берди.

Феруза Абдураҳимованинг Мұкимийномидаги ўзбек давлат мусиқали драма театрида жонли концерт қўйиш таклифи ҳам ижобий ҳал этиладиган бўлди.

Шунингдек, ихтисослиги бўйича иш билан таъминланши ва бошқа шахсий масалалар юзасидан мурожаат қўлган фуқароларга ҳам тегишили тартибда кўрсатмалар берилди.

» Қисқа сатрларда

23 февраль куни Ю.Ражабий номидаги Жиззах вилоят мусиқали драма театрида ўтказилган “Баҳор тароналари” мавзусидаги энг яхши ва янги асарлар анъанавий вилоят кўрик-танловида Фориш туман бадиий жамосида фоалиштирок этиди. Низом талаблари асосида тайёрланган томоша дастурига ҳакамлар ҳайъати аъзолари муносиб баҳо бердилар.

Ҳакамлар ҳайъати қарорига кўра, “Боғдон гуллари” фольклор этнографик халқ ансамбли ижросидаги “Дервишона” маросими ва “Халқ ўйинлари” дастури фаҳрли биринчи ўринни кўлга киритди.

Ш.ҚЎНИШЕВ

Андижон вилоятининг Булоқбоши тумани маданият маркази “Наврӯз ялласи” кўрик-танлови учун тайёр гарликларни бошлади. Бадиий раҳбар А.Тўлашев бошлигидаги маданият маркази ижодий ходимлари Наврӯз тарихи ва миллий анъаналаримизни кенг ёритиб берувчи чикишлар ва саҳна кўринишларини тайёрлашди.

21 февраль куни Андижон вилоят маданият бошқармаси тасарруфидаги Кўргонта туман 4-БМСМда халқ чолгулари бўлинмаси оркестр синфи ўқитувчisi X.Сотвоздиевнинг очиқ дарси ўтказилди.

22 февраль куни эса мазкур мактабда таникли ўзбек эстрада хонандаси Баҳром Назаров билан ижодий учрашув бўлиб ўтди. Тадбирда мактаб ўқитувчи ва ўқувчилари билан бирга туман маданият бўлими ходимлари, ота-оналар ҳам катнашиди.

Хонанда анъанавий хонандалик синфи ўқувчisi Диёрбек Муҳаммаджонов билан А.Навоий газали асосида айтиладиган “Жунун водийси” ашуласини бирга куйлади. Шунингдек, ўз кўшиклиардан ҳам тақдим этиши билан бирга туман маданият бўлими ходимлари, ота-оналар ҳам катнашиди.

Тадбир сўнгидаги 4-Болалар мусиқи ва санъат мактаби директори Б.Тошпўлатов хонандага миннатдорчиллик билдири.

Самарқанд вилоят мусиқали драма театри жамосининг бир гурух актёrlари Тойлоқ туманига ижодий сафар уюштириши. Ушбу сафар чигида жамоа туман марказидаги мусиқа мактаби фоаллар залида драматург X.Холиков асари асосида саҳналаштирилган “Бир ўлиб кўрай-чи” комедиясини намойиш этиди.

кўйгани сабаб бўлмадимикин, деган ўринли савол туғилди.

Ваҳоланки, ётоқхонадаги

иҳозларининг синдирилиши билан боғлик тартибизилик

нинг ўзи тегишили органларга ёрдам сўраб мурожаат қилишга

асос бўла оларди. Эҳтимол, шундай айборни топиш осонроқ ҳам бўларди. Бу ётоқхонадаги назоратга масъул шахсларнинг ўзи ишига совуқонлик билан қарагани ёхуд локайдилигига яққол ишбот, дейишидан ўзга чорамиз ўйк.

Тўғри, зўравонлик туфайли ҳеч кимнинг кўл-оёғи синмаган, жиддий жароҳат олмаган, бу жихатдан қаралса, воқеа бу қадар шов-шув қилишга арзигулик эмасдан тулоади. Аммо, ҳар қандай катта жиноятларнинг ортида мана шу каби майда қоидабузарликлар туришини назардан қочирмаслик керак. Ахир қаҷонгача кимдир жабр кўрсагина чора кўришга шошамиз? Қаҷонгача факат қўлимиздаги қоғозларни тўлдириш ва “юкори”га ҳисоб бериш учунгина ишлаймиз? Навоийда ўз берган ҳолат ҳам айнан мана шундай иш тарзининг, ўз касбини ҳурмат қильмаслик, яхши кўрмаслик оқибати эмасми? Агар масъуллар ўз ишини яхши кўрганларида, ётоқхонада тартибизиликлар содир бўла бошлаганидаёт, айборларни ҳукук-тартибот ҳимоячилари ёрдамида топишга уринишарди. Қолаверса, ўқиши туфайли ота-онасидан узоқда, мактаб ётоқхонада яшаётган ўқувчиларга нисбатан эўравонларча муносабатда бўлиш шахснинг ҳукуқларини поймал қилиш эканлигини, қонунларимизда бунга ҳатто жазо тайинланишини ўқувчиларга келишига унинг ўқувчиларга “бир соат вақт бериш” шартини

зим эди.

Интернет тармоғида видеотасвир тарқалга, воқеа юзасидан суршириув ўтказган онлайн насрлар эса асосий ётоқхонадаги тартибидан мактабда олдиндан содир бўлиб келган тартибизиликларга эмас, ўша куни рўй берган воқеа қаратишига уринганлар. Ўқувчиларни ўзбошимчалик билан жазолаш олдиандан давом этиб келаётган бошқа тартибизиликларнинг фош этувчи нуктаси бўлди, холос. Яъни у мактаб раҳбариятининг назорат ва давлат мулкими асраб-авайлаш, шахс эркинликлари ва ҳукуклари бўйича тушунириш ишларини олиб боришида хатога йўл кўйланларига яна бир исбот.

Энди масала факат тушунириши хатлари биланнинг якун топмаслиги аниқ; айни пайтда Навоий шаҳар ИИБ томонидан

мазкур воқеа юзасидан терговга текширив ишлари кетаётгани,

текширив натижаси бўйича қонуний қарор қабул қилиниши

мальзум қилинди.

Сўнгсуз ўрнида бир ҳикмат

ёдимиизга тушди: болалар ак-

симиз – улар ўзимиз ҳам

қаердандир ўқиб, ёдлаб олган

насиҳатларимиздан эмас, бажа-

рәйтган амалларимиздан ибрат

олишади. Яъни улар килаётган

ишларга қараб, ўзимизнинг хато-

ларимизни кўришимиз мумкин.

Улар хатоларимизни тақрорлаб,

бизни уялтириб қўймасликлари

учун эса нафақат ота-оналар,

балки устозлар ҳам ёшларга

амалда ибрат бўла олишса,

фойдаланади. Зоро, қоидабузарликлар жавобларига

саҳнада ишларни кетаётгани,

текширив натижаси бўйича қонуний қарор қабул қилиниши

мальзум қилинди.

Сўнгсуз ўрнида бир ҳикмат

ёдимиизга тушди: болалар ак-

симиз – улар ўзимиз ҳам

қаердандир ўқиб, ёдлаб олган

насиҳатларимиздан эмас, бажа-

рәйтган амалларимиздан ибрат

олишади. Яъни улар килаётган

ишларга қараб, ўзимизнинг хато-

ларимизни кўришимиз мумкин.

Улар хатоларимизни тақрорлаб,

бизни уялтириб қўймасликлари

учун эса нафақат ота-оналар,

балки устозлар ҳам ёшларга

амалда ибрат бўла олишса,

фойдаланади. Зоро, қоидабузарликлар жавобларига

саҳнада ишларни кетаётгани,

текширив натижаси бўйича қонуний қарор қабул қилиниши

мальзум қилинди.

Муҳаббат ШАРИФОВА

Тадбир

“Ватан мадҳи – юксак қадрият”

Ташриф

Маданият вазири Наманган вилоятида

Наманган вилоятидаги тизим ташкилотлари, айниқса, болалар мусиқа ва санъат мактаблари ва маданият марказларининг фаолиятини тубдан тақомиллаштириш, мавжуд муаммоларнің вақтида ўрганиш, ҳал этишига қаратилган ташриф Наманган вилоятининг 5-БМСМ фаолиятини ўрганишдан бошланди. Б.Сайфуллаев ушбу таълим муассасасидаги синфхоналар ҳолатини кўздан кечириб, ўкувчи-ёшлар учун яратилган шарт-шароитлардан унумли фойдаланиш, самарали таълим жараёнини ташкил этиши борасида тасвиялар берди.

Шундан сўнг вилоятдаги маданият марказлари фаолиятлари кўздан кечирилди. Хусусан, Янгиқўрон тумани Маданият марказида мавжуд шарт-шароитлар билан яқиндан танишган вазир бугунги кун талабига жавоб бера оладиган инновациянин технологиялардан унумли фойдаланган ҳолда ахолига сифатли хизмат кўрсатиш имкониятларини кенгайтиришини тъъкидиди.

Ташриф давомида “Кўк ёр” Маданият маркази қошидаги тўғарак аъзоларининг бадий чиқишилари тингланди.

Янгиқўрон туманидаги 17-Болалар мусиқа ва санъат мактабида бўлган Б.Сайфуллаев муассасанинг ички ва ташки имкониятларини кўздан кечириди.

Маданий ҳамкорлик давом этади

Маданият вазирлигига Туркия Республикаси Маданият ва туризм вазирининг маслаҳатчиси Бекир Карлига бошчилигидаги делегация кути олindi. Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирининг биринчи ўринбосари О.Назарбеков ва Б.Карлига ўртасида олиб борилган музокара чоғида буюк алломаларимиз – Ибн Сино, Беруний ҳақида ҳужжатли фильм суратга олиш ва ташкилий масалалар мухокама этилди. Ўзараш давомида ҳар икки томон ўз таклиф ва мулоҳазаларини билдиришиди.

4 марта қадар мамлакатимизда бўладиган делегация аъзолари пойтахтда фаолият юритётган бир канча ташкилотлар раҳбарлари билан учрашидилар. Сўнгра Самарқанд, Бухоро ва Хива шаҳарларига саёҳат қиласидилар.

Махбуба КАРИМОВА

Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги Ижодкор ёшлар билан ишлаш ва оммавий маданий тадбирларни ташкил этиш бошқармаси бошчилигида “Ватан мадҳи – юксак қадрият” шиори остида маданий-маърифий тадбирлар ўтказилмоқда. Уларда таникли шиор ва ёзувчилар, театр ва кино актёрлари, эстрада хонандалари фаол қатнашишти.

Мана шундай кеча 22 февраль куни Тошкент давлат стоматология институти қошидаги академик лицейда ҳам бўлиб ўтди. Унда Муқимий номидаги Ўзбекистон давлат мусиқали театри актрисаси, Ўзбекистон халқ артисти Одина Нарзуллаева, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Фарҳод Худойбердиев, шиор Нуриддин Аминжон ҳамда актриса ва эстрада хонандаси Шоҳрузалар иштирок этишиди.

Пресс-тур

Ичан қалъага саёҳат

26-27 февраль кунлари Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги ташабуси билан илк бор оммавий ахборот воситалари ходимлари иштироқида Хоразм вилоятидаги мукаддас қадамжолардан бири – Ичан қалъа давлат музей-қўриқхонаси бўйлаб пресс-тур уштирилди.

ОАВ вакилларига Ичан қалъа музейининг директори Шоназар Матёкубов ҳамроҳлик килди. Унинг айтишича, музей-қалъага 2018 йилда 60 мингдан зиёд саёҳ ташриф буюрган ва йиллик тушум 6 миллиардни ташкил этган. Бу кўрсаткир 2019 йилда янада ошиши кутилмоқда.

Этигиборлиси, Ичан қалъадаги музейлардан бирига замонавий назорат ускунаси – турникет ўрнатилди. Бу янги лойиҳа саёҳ ҳақидаги барча маълумотларни сақлаш, керакли пайтада унинг турган жойини аниқлаш имконини беради.

Ш.Матёкубов айни пайтда музейнинг зах тифайли нураётган жойлари борлигини, келгусида уларни ЮНЕСКО ташкилоти билан маслаҳатлашган ҳолда реставрация килиш режалаштирилаётганини маълум қилди. Унинг айтишича, Ичан қалъадаги энг баланд мино-

ра чўққисининг ички деворига маҳаллий саёҳлар томонидан етказилган зараплар – турли расмлар, ёзувлар чизиб кетилгани тифайли назоратта масбул ходимларга чора кўрилган ва дебод қайта таъмирланган.

Пресс-тур давомида ОАВ вакиллари қадимий тилла тангандар музейини ташкил этиши жараёнидаги амалий ишлар билан ҳам танишишди. Директорнинг айтишича, бу музей ҳам яқин якунларда иш бошлайди. Ичан қалъанинг ичидаги истиқомат қилиб келаётган 400та хонадон эгаларига эса ўз уйларини мўжказ туристик меҳмонхонага айлантириш учун кенг имкониятлар тақлиф қилинган.

Меҳмонлар, ўзбек-туркман дўстлиги уй музей шунингдек, Саид Аловиддин мақбараси, Муҳаммад Раҳимхон зиёратгарида ҳам бўлишиди.

Абдуқодир МУЙМИНОВ

Маҳорат дарслари

Устозлар билан юзма-юз

19 февраль куни Президенти миз Сирдарё вилоятига килган ташрифида ёшлар билан боғлиқ масалаларга алоҳида ўтишибар қаратиш лозимлигини тъъкидлаган эди. Вилоятнинг шаҳар ва туманлари, маҳаллаларида ушбу ташриф давомида белгиланган вазифалар ижросини тъыминлаш мақсадида турли тадбир, учрашув в давра сухбатлари бўлиб ўтмоқда. Жумладан, Гулистон, Янгиер шаҳарлари, Boёвут, Гулистон, Холос туманларидаги болалар мусиқа ва санъат, болалар ва ўсмиirlar sport maktablariiga Тошкент шаҳridan

taniqli san'atkor va sport ustalari tashrif bouriib, tarbijaluvchilarga maҳorat darslarini utishdi.

Маданият вазирinинг биринchi ўrinbosari Ozodbek Nазарбекov ҳam Сирдарёdagi 5-son bolalar mусиқa va san'at maktabida bўlib, ўkuvchilar bilan yaқindan suxbatlashdi. Tashrif давомида ўkuvchilarga mусиқa sозlari va kitoblar tўplami sovgaga kiliindi.

20 февраль куни Қoraқal-pogiston Республикаси инning Элликкалья туманидаги

18-BMCMga Ўзбек миллий мақом санъати марказi boш direktori, san'atshunoslik fanlari nomzodi, professor Sойибjon Begmatov ҳamda markazining “Ustoz-shogir” bўlimi ўkituvchisi, Ўзбекистонда хизмат кўrсатган

маданият ходими, professor Matnazar Matёкуbowlar tashrif bouriib, maҳorat darslarini utishdi.

Darslarda Элликкалья, Beruniy, Tўrtkўl tumanlari Bolallar mусиқa va san'at maktablariining ўkituvchisi va ўkuvchilari ishtirok etishiidi.

» Учрашув

Дилларга жо бўлган мумтоз наволар

» Бахшичилик

Ўз халқининг бийрон тили

Ўзбек халқ оғзаки ижодида достонлар авлодлар дунёкарапи ва педагогика оламининг кўзгуси бўлиб, комил инсонни тарбиялашада ўзига хос бебаҳо қадриятлардан бири ҳисобланади. Зоро, халқ достонлари қаҳрамонларининг саргузаштари, уларнинг қийинчиликлари енгиб, ҳар жиҳатдан чиникиб бориши ҳар бир ёш учун ибратдир. Достонлар халқининг ўзлигини, тилини, урф-одатларини, қадрият ва анъаналарини ифодалаб берувчи кўзгудир.

«Ўзбек миллий достон-чилиги эса ушбу жабҳадаги умумтуркӣ маданияти-нинг ёрқин ва ўзига хос бир бўлагидир. Зоро, қадимий ва барқарор достончилик анъаналарига эга бўлган ўзбек халқи маънавий бисотида мазмунан баркамол, шаклан ва услубан хилма-хил асарлар, ҳар бирида олам-олам бадийи қадриятлар, ижодий бойликлар миллий месрос сифатида ўзозланиб, салмоқли равиша адабий-музикӣ қатлами ташкил этади», — дейди Б.Матёкубов ўзининг «Достон наволари» китобида.

Достонларда эзгулик, озодлик, ватанларварлик, халқпарварлик, қаҳрамонлик каби инсонийоялар маҳорат билан таранум этилади ва инсоннинча миши маънавий камолот сари етаклади.

Турк халқларида достон айтвучиларни қадимда ўзан (ўзан, ўзмаг-ўзиб кетмак, олдинда борувиш, ақлли шоир) деб юритилган. Ҳозирги кунда эса халқ достонлари ижочилилари нисбатан баҳши атамаси қўлланилади. Тасаввур этиш мумкин, асрлар давомида яралиб, ривожланиб, сайқал топиб бизгача етиб келган достон ижодиётни ва науманалари сўз, овоз ва соуз муносабатларининг муштарак мумтоз кўринишидир. Шарқ, жумладан, туркӣ халқларнинг ўзанлари, роийлари, баҳши, шоир ва достон-

тончилари ана шу муштараклик таркибидаги ҳикоя, наср бўйимларини бадиий ифодали нутқ тарзида, назм парчаларини эса ўзига хос чолгулар жўрлигига куйга солиб айтгандар. Бундай асарлар «достон» деб айтилган.

Професор Абдурауф Фитрат таърифида: «Турк мусиқасининг бизда қолғон энг бурунги сўзлари баҳши, ўзан, кўбус сўзларидир. Бахши сўзининг бурунги маъноси ёшлиро, чолгучисидир. Эл орасинда кўбус ё дўмбира чалиб, достонлар ўқиб юрган кишилар шоир, чолгучилар бор, биз шуларга баҳши деймиз. Ҳолбуки Навоий замонида бу сўз ўйғурча ёзғон котиб маъносиди ишлатилар эди».

Достонларни мавзу юзасида шартли равишда баҳодирлик-қаҳрамонлик, тарихий, диний, ишқий ва ахлоқий, тарбиявий (дидактик) турларга таснифлаш мумкин.

Шартлилиги шундаки, маълум бир достон муайян тарихий даврни, қаҳрамон қиёфасини, унинг баҳодирлик юришлари, ишқий саргузаштари ва бошқа жиҳатларини ўзида мужассамлаштирган бўлади.

Достонларнинг баҳодирлик ва қаҳрамонлик турларига Широқ, Тўмарис ва Зарина каби фидокорларини ботирлиги, жасорати тўғрисидаги афсона ва ривоятлар, «Ал-помиш», «Ёдгор», «Гўрўғли», «Соҳибқирон» каби достон-

лар киради.

Тарихий достонлар маълум бир давр, йирик шахс ҳаёти билан боғлиқ тарихий аҳамиятга молик воқеалар асосида яратилган. «Искандарнома», «Шайбонийхон», «Шоҳ Машраб» кабилар шулар жумласидандир.

Ишқий мавзудаги достонлар халқ орасида энг кўт таржалган бўйли, баҳшилар томонидан севиб ижро қилинади. Ушбу турдаги достонлар сонжиҳатидан бошқаларидан сезилилар даражада ортиқ. Ишқий достонларда ошиқ-маъшукларнинг ишқий саргузаштари муболагали, эртакнамо тарзда баён этилади. «Ошиқ Фарби ва Шоҳсанам», «Ошиқ Маҳмуд», «Ошиқ Албанд» кабилар ишқий достонларнинг науманаларидир.

Дарҳақиқат, достончиликнинг турли хил мактаблари, услублари, характеристи бўймасин, барчаси инсонни юксакликка, мураккаб ҳаёт йўлларида қоқилмасдан, қийинчиликлар олдида бўйин эгмасдан олға юришга, халқни севишига, мукаммал тарбия этаси бўлишига унайди. Шунинг учун ҳам донон халқимиз «Баҳшили эл – яхшили эл» деб, баҳши шоирларимиз номини улганди.

Маржона ТОШЕВА,
Ўзбекистон давлат
консерваторияси ўзбек
музыка ижрочилиги
факультети 3-босқич
талабаси.

21 февраль куни Навоий вилоятининг Қизилтепа туманидаги З-Болалар мусиқи ва санъат мактаби ҳамда Навоий давлат педагогика институтида Ўзбек миллий мақом санъати марказининг «Устоз-шогирд мактаби» бўлими ўқитувчиси, Ўзбекистон Республикаси-

да хизмат кўрсатган артист Аҳмаджон Дадаев ҳамда марказ бош администратори Шоҳруҳ Раббимкуловлар иштирикida «Дилларга жо бўлган мумтоз наволар» деб номланган ижодий кечча бўлиб ўтди.

Тадбирга ташриф буюрган меҳмонлар, талабалар,

ўқувчи ўшлар устоз санъаткорнинг ижодий фаoliyati билан яқиндан танишишди. Шунингдек, жонли ижродаги мақом қўшиқлар ва санъатнинг бу йўналиши ҳақидаги қизиқарли маълумотлардан баҳраманд бўлишиди.

» Ўзбекистон – ватаним маним

Рақсларда акс этар ҳаёт

23 февраль куни Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги ва Ўзбекистон Давлат филармонияси ҳамкорлигига «Туркистон» санъат саройида «Ўзбекистон» ашула ва рақс ансамблининг иккисидан иборат концерт дастури намоноиши этилди.

«Ўзбекистон – ватаним маним» ва «Буюк ишак йўли» деб номланган назм ва наво, рақс кечасида миллий маданиятизмнинг бетакор санъат тури – рақслар гулдастаси томошабинлар эътибори-га ҳавола этилди.

Ўзбекистон халқ артистлари Исаҳор Оқилов, Мукаррама Турғунбоева ва бошқа балетмейстерлар саҳналаштирган жозибали рақслар ансамблиниң бадиий раҳбари Қодир Мўминов бошчилигида ҳамон саҳнадан тушмай, халқимиз ва хорижлик мух-

лисларига завқ-шавқ улашиб кельмоқда. Ўзига хос санъат байрамига айланган ушбу кечада ансамлда ижод қилган таникли ашула ва рақс усталари – Мехри Абдулаев, Холисхон Қодирова, Фоифир Азимов, Кундуз Миркарирова, Дилором Шерованинг касб маҳоратлари эътироф этилди.

Тадбир доирасида санъатшунос Г.Мусаева ҳамда Е.Кори Ёқубовларнинг фото кўргазмалари ҳам ташкил этилди.

С.ЭШМАТОВА.

» Ҳисобот концерти

Миллий оҳанглар сарчашмаси

2019 йил 21 февраль куни Фарғона ихтисослаштирилган санъат мактабининг катта концерт залида «Анъанавий ижрочилик» кафедрасининг йиллик ҳисобот концерти бўйлиб ўтди. Тадбирда кафедра үқитувчи ва ўқувчилари фаол иштирок этиб, халқ ижодиётни, мақом ва бастикорлар ижодидан энг сара науманаларни ижро этилар. Концертда Бузрук мақомининг мушкилот қисмидан «Сақили Султон» куи, Нодира газали билан Бузрук мақомидан «Ўфори ўзол», Чархий газали билан «Кириб бўстонни кездим» ашулалиари, атоғли бастикорлардан Тўхтасин Жалилов ҳамда Фахридин Содиковларнинг сара асарлари ҳам ижро этилди. Шунингдек, мақом таҳриба-синови тингловчилар эътиборини қозонди.

Концерт дастуридан ўрин олган асарларнинг аксариёт қисми мураккаблик даражаси ўтююри бўлишига қарамай, ижрочиilar уларни яъло даражада тингловчиларга етказа олдилар. Бу албатта кафедра мудири, таҳрибали муҳақким Қаҳрамон Умаров бошчилигидаги устозларнинг самарали меҳнатлари натижасидир.

У. МАМАЖОНов,
Фарғона ихтисослаштирилган
санъат мактаби
ўқитувчиси

Кафедраги Ҳамидахон

» Таъзия

Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги Ўзбекистон ва
Тожикистон халқ артисти Мардон Мавлонова онаси
Мақтov ая АКРОМОВAning
вафоти муносабати билан таъзия изҳор
қиласи ва чукур ҳамдардигини билдиради.

Шафқатсиз ўлим маҳоратли педагог, юзлаб шогирдларнинг меҳрибон устози Флорида Раҳмоновна Ашуроеви орамиздан олиб кетди. У 1936 йилда тугилиб, умрини 60 йилдан зиёдини Фарғона шаҳридаги 4-Болалар мусиқи ва санъат мактабида ўшларга вокал сирларини ўргатишга бағишилади. Шу билан бирга болаларнинг ҳар томонлами етук инсон сифатида улғайишларида муносабиҳиссасини қўшиди. Флорида Раҳмоновнанинг ёрқин хотираси мактаб жамоаси ва шогирдлари хотирасида абадий сақланиб қолади.

» Семинар

Театрда психологик тренинг

Жиззах вилоят мусиқали драма театри хотин-қызлар күмітаси башланғич ташкили томонидан “Аёллар психологиясы асослары” мавзусыда семинар-тренинг ташкил этилди. Вилоят “Қалб Нури” марказы, ҮзЛидеп вилоят кенгаши “Аёллар қаноти” билан ҳамкорлықда үтказылған мазкур табдига Жиззах шаҳридаги колледжларнан үкүвчи қыздары ҳамда турлы ва-

зияттарға тушган эътиборга мұхтож хотин-қызлар таклиф этилдилар.

Семинар-тренинг давомида вилоят “Қалб Нури” марказининг психологари – Х.Хайталаева ва Л.Эсновалар аёллар психологиясы ҳамда соғлом, мустахкам оиласыннан асослары, хотин-қызлар үртасыда учраёттан турлы қоюш ҳолатларнан олдини олиш бүйіча маслаҳатлар бердилар.

» Анжуман

Ёдгорликларни сақлашда хориж тажрибаси

Хоразм вилояты Хива шаҳридаги Ичан қалъа давлат музей-қўриқхонаси илмий ходимларининг япониялик музейшунос олимлар билан ҳамкорлик қилаётганига йигирма йилдан ошди.

Японияликларнинг тарихий шаҳарга навбатдаги ташрифи доирасида үтказылған илмий анжуман ёдгорликларни сақлашга маҳаллӣ аҳолини жалб қилиш ва бу борада Япония музейшунослиги тажрибаси мавзусига бағишланди. Унда музей қўриқхона илмий ходимлари, Хоразм Мъымун академияси олимлари, маданий мерос обьектларини муҳофаза қилиш билан боғлиқ идоралар мутахассислари, жамоатчилик вакиллари иштирок этилди. Анжумандан сўз олган археолог ва музейшунос олим, Киото хорижий тиллар университети профессори Минами Хироши иккни мамлакат музейшунослари ўтасидаги ҳамкорликнинг самаралари, шунингдек, ёдгорликларни заҳ ва намдан муҳофаза қилиш, бу борада аҳоли иштирокини таъминлашнинг аҳамияти ҳақида тұхтади.

Шунингдек, семинарда Токио хорижий тиллар университети ўқитувчиси Сатору Кимура, Ичан қалъа давлат музей-қўриқхонаси илмий котиби, тарих фанлари номзоди К.Худойберганов, музей-қўриқхона директоры ўринбосари М.Абдурасолов, шунингдек, Ф.Рахимов, З.Абдулаева каби илмий ходимлар ўз фуръ-мулоҳазалары билан қатнашдилар. Анжуман давомида музейшуносликдаги мувafaqияtlarغا хизмат қылувчи янги илмий амалий режалар белгилаб олindi.

Отабек ИСМОИЛОВ,
Дилфуза ТОШПЎЛАТОВА

» Кадриятларимиз

Хунармандчилик дурдонаси

Сурхон воҳаси аҳолиси қадимдан кўплаб ҳунармандчилик турлари билан шугулланган. Батъзи ҳунарлар нафақат бир оиласи, балки бутун бир маҳалла ёки қишлоқнинг одаттый машғулоти ҳисобланган. Қишлоқ ёки маҳалла мана шу ҳунар турига қараб ном олган.

Бирон-бир худудда қайсидир ҳунарнинг оммалашishiша аҳолининг яшаш тарзи, ўтрок, ярим ўтрок ҳолда ҳаёт кечириши ва худуд табиати, хомашёнинг мавжудлиги сабаб бўлган.

Шундай ҳунарлардан би-

ри супрачилик ҳисобланади. Супра тайёрлаш учун, энг аввало, янги сўйилган эчкининг териси иссигида ўраб қўйлади. Уч кундан сўнг тери очилиб, юнги юлиб ташланади, қатиқнинг зардобига 30 кун ивтишиб қўйлади. Сўнгра тери зардобдан олиниб, кўнглинида дараҳт ёки ходага ишқаланиб тортилади (чўзилади). Тортилиш ва ишқаланишдан юпқа ҳолатга келтирилган териларнинг бир нечтаси жуводлиз (кatta игна) билан тикиб чиқилади. Тери-

ни тикишда эчкининг ичагидан тайёрланган ипдан фойдаланади. Тикилган тери айланга шаклида кесиб олинади. Қолган тери бўлакларидан айланга атрофига ҳошия тикиб чиқилади.

Ёйилган ҳолатдаги терининг сифатини ошириш, оқ, бежирим кўриниш бериши учун суюқ ҳамир билан суваб чиқилади. Ҳамир қоттагандан сўнг кўчирилади, яъни тозаланади. Охирги иш сифатида супрага пахта ёғи суркалди ва сиплик тош билан ишқаланиб

ишилов берилади. Тайёр бўлган супра уч кун ўраб қўйилади ва уч кундан сўнг ун эланади.

Воҳада супра билан боғлиқ қадимий анъаналар ҳозирга қадар сақланаб қолган. Сурхон воҳасида турмушга чиқаётган қизларни борган жойида ризқли-насибали бўлсин, дех ота ўйдан супра билан узатиш одати бор. Киз куёв хонадонига боргандан сўнг эса эртаси куни супра ёйилиб, келиннинг қўли баракали, ёғли бўлсин, деган мақсадда супрага ун элати-

лади ва қўйруқ тўргатилади.

Бундан ташқари, янги хонадонга кўйиб боришидан бир кун олдин уйга супра олиб кирилиб, ичига ун солинади ва бир чети очиб қўйилади. Бу “кўчиб келгунимизча янги уйга ризқбарака кириб турсин” деган мақсадда килинадиган удум ҳисобланади.

Моҳигул ХЎЖАЕВА,
Сурхондэр вилоят
тарихи ва маданияти
давлат музейи
этнография бўлим
мудири

» БМСМларидা

Шарафли касб әгалари

Андикон вилояти Марҳамат туманинда 5-Болалар мусиқа ва санъат мактабида 300га яқин ўқувчи таҳсил олади. Уларга олий ва ўрта-маҳсус санъат даргоҳларини битирган 45дан ортиқ ўқитувчи сабоқ берилади.

Мактаб ўқувчилари Республика ва ҳалқаро миқёсдаги турли танловларда мувafaqиятни иштирок этиб келишияпти. 2018 йилда Тошкент шаҳрида үтказылган “Истебод” ҳалқаро танловида мактабнинг иккни ўқувчиси иштирок этди. Моҳинур Үктаамжонова 14та давлатдан қатнашган иштирокчилар ичиде фаҳрли учинчи ўринни кўлга киритди.

Тасвирий санъат синфи ўқувчиси Ҳилола Тошпўлатова пойтахтда бўлиб ўтган танловда графика йўналиши

бўйича биринчи ўрин соҳиби бўлди.

Наманган шаҳрида үтказылган Болалар мусиқа ва санъат мактаблари ансамблларининг республика кўриктанловида мактабнинг кичик хор жамоаси фаҳрли 1-уринни кўлга киритди.

Ўқувчиларини бу ютуклирада, албатта, устозларининг меҳнати катта. Улар орасида Лейла Бакиева, Лутфия Мухторова, Шункорали Үрингбоев, Муносибон Тожибов, Исломонжон Тўхтамуродов, Барнохон Гаппарова каби кўп йиллик тажрибага эга педа-

гоглар ҳам бор.

— Тажрибали педагогларимиздан нафақат ўқувчилармиз, балки биз ҳам билмаганларимизни ўрганимиз, — дейди БМСМ директори Отакон Тўланбоеv. — Устозларимизнинг фидокорона меҳнати туфайли мактабийиз ўқувчилари турли танловларда голиб бўлиб, юзимизни ёруғ қилиб келишимдода.

Робия АБДУЖАББОРОВА,
Марҳамат туманинда 5-БМСМ
кутубхоначиси

» Тадбир

Китоб – кўнгил гавҳари

21 февраль куни Жиззах вилоят кўзи ожизлар кутубхонасида “Китоб – кўнгил гавҳари” мавзусида очиқ ўшиклар куни үтказилди. Кун давомида кутубхонага турли ташкилот ва ўқув мусасасаларидан иштирокчилар ташриф буюриб, бу ерда ташкил китоб кўргазмаларидан баҳраманд бўлишиди. Кўргазмага босма, бўртма нуктали ва аудио кўринишидаги 2000дан ортиг адабиётлар кўйилди.

Куннинг иккинчи яримида давра сұхбати ташкил этилиб, унда Абдулла Қодирий номидаги Жиззах давлат педагогиги институти ўқитувчилари, Жиззах вилоят кўзи ожиз изафи кўривчилар мактаб интернати ўқувчилари, вилоят аҳборот-кутубхона ва аҳборот-ресурс маркази ходимлари, Жиззах ихтисослаштирилган санъат мактаби ўқувчилари ҳамда маҳалий ОАВ вакиллари иштирок этилди.

Унда сўз олганлар мазкур тадбир аҳоли ва ёшларни кутубхонага жалб этиш, китобхонлик ва китоб ўқиши маданиятини, фойдаланувчилар сонини ошириш, қизиқувчиларни кутубхонадаги янги адабиётлар билан таништириш мақсадида ташкил этилганни таъкидлашди.

У.ИБРАГИМОВ, Жиззах вилоят кўзи ожизлар кутубхонаси директори

» Табрикнома

Қадрли НАБИЖОН ХУШВАҚТОВ!

Сизни 28 февраль – таваллуд айёмингиз билан самимий муборакбод этамиз!

Соғлик-саломатлик, хотиржамлик, оиласвий баҳт ҳамиси ҳамроҳингиз бўлсин! Ҳар биримиз учун ибрат мактаби бўла оладиган касбий фаолиятингиз, музей истиқболи учун кўрсатадётган фидойиллигингиз йўлида мувafaqиятлар тилаймиз! Ҳамиша эзгу ниятларингиз ижобатни кўриб юринг!

Қашқадарё вилояти Шаҳрисабз шаҳар Амир Темур номли моддий маданияти тарихи музейи ходимлари

Танлов

“Рақс сехри”: саралаш босқичи бўлиб ўтди

Андижон вилоят қўғирчоқ театрида “Рақс сехри” вилоят кўрик-танловининг саралаш босқичи ўтказилди. Миллий рақс санъатини ривожлантириш, ёш авлоднинг маданий савиасини юксалтириш, санъат ва гўзалликкага интилишини кучайтириш, ёшларнинг рақс санъатига бўлган кизиқишилар ҳамда иктидорини разбатлантириш мақсадидаги ўтказилган ушбу танловда вилоятдаги туман ва шаҳарлардан 200дан ортиқиширик-

чи қатнашди.

Намойиш этилган рақсларга баҳо беришда рақкосаларнинг техник ва бадий ижроилик маҳорати, саҳна ҳамда кийиниши маданийни ҳам ҳисобга олинди. Натижада миллий, замонавий ва йигитлар рақси йўналишилари бўйича 16та рақс жамоаси ва 15 нафар якка ижрочи вилоят кўрик-танловининг якуний босқичида иштирок этиш хукукини кўлга киритди.

Тақдимот

“Чимилдик” – яна саҳнада

22 февраль куни Ўзбек миллий академик драма театрида Э.Хушвақтовнинг қайта саҳналаштирилган “Чимилдик” спектакли Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирилиги қошидаги Бадиий кенгаши ҳамда Ўзбек миллий академик драма театри Бадиий кенгаши эътиборига ҳавола қилинди.

Спектаклининг ижодий жамоадаги ёш актёр ва актисалар иштирок этган янги талқинига Бадиий кенгашлар аъзолари ижобий муносабат билдиришди. Натижада асарни намойиш этиши хақида қарор бир овоздан қабул қилинди.

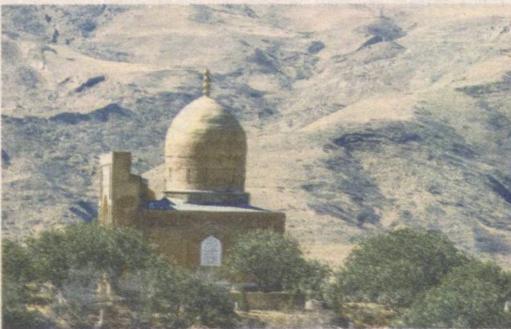
“Чимилдик” спектаклининг янги талқини Ўзбекистон халқ артисти, давлат мукофоти совриндори, режиссер Турғун Азизов ва Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Нодира Маҳмудовалар томонидан саҳналаштирилди. Саҳна безаклари рассом, Ўзбекистон давлат арбоби Бахтиёр Тўраев томонидан ишланди. Спектаклдаги ролларни Дилбар Икромова (бош янга), Нигина Анорбоева (келин), Аваз Қодиров (куёй) ва Собир Отажонов каби кўплаб актёрлар ижро этишган. Улар орасида Гулчехра Иброхимбекова, Ҳожиакбар Комилов, Фарҳод Абдуллаев, Феруза Бобоёрова, Ўткир Менглиев, Шарофиддин Музоропов, Зилола Набиева, Зебинисо Ҳолиқоваларни кўриш мумкин.

Спектакль 2 ва 7 марта кунлари Ўзбек миллий академик драма театрида намойиш этилади.

Ислом олами дурдонаси

“Катта Лангар Куръони”

Қашқадарё вилоятининг Қамаши туманидаги Катта Лангар қишлоғида милодий VIII асрда кўчирилган Куръон сақланади. У фанда “Катта Лангар Куръони” деб аталиб келинмоқда.

1997-2001 йиллар мобайнида уюштирилган экспедициялар натижаси шунун кўрсатдик, Куръоннинг мазкур нусхаси Ўзбекистон, Нидерландия, Франция, Россия олимпидари томонидан ўрганилган. Уни биринчилардан бўлиб кўрган археолог олим М.Е.Массон дастлаб кўлъемзанинг чиндан ҳам қадимий эканлигини аниқлай олмаган. Мирзо Мухаммад Шариф ўзининг “Фихрист”ида Куръоннинг ана шу нусхасидан олинган бир варақ кутубхонасида сақланishi тўғрисида маълумот беради. Бухородаги Муҳаммад Сиддиқ ибн Амир Музаффар кутубхонасида еса кўлъемзанинг икки варағи сақланади.

Ўзбекистонда бу кўлъемзанинг жуда оз қисми (16 варақ) сақланбди қолган. Унинг катта қисми (81 варақ) Россия Фанлар академияси Санкт-Петербург филиали кўлъемзалар фондида сақланмоқда. “Катта Лангар Куръони” Россия мустамлакаси даврида бу фондга бориб қолган. Китобни чуқур тадқик этган россиялик олим, тарих фанлари доктори, профессор Ефим Анатольевич Резваннинг ёзишича, ушбу кўлъемзанинг яратилиши VIII асрнинг охирги чорагичи араб ғрамматикиса қоидалари шаклланган даврга тўғри келади.

Машҳур шарқшунос, академик И.Ю.Крачковский ўзининг “Араб кўлъемзалири устида” китобида ушбу кўлъемза 1936 йилда институт томонидан нотаниш кекса аёлдан сотиб олинганини ёзган. Мазкур нусха матни сайқалланган ҳайвон

териси – пергаментга араб алифбосининг энг қадими турларидан бўлган куфий-хижозий хатида битилган. Саҳифаларнинг ўртача ҳажми 52.5x34.0 сантиметрни ташкил этган. Кўлъемзанинг чарм муқоваси XIV асрга тегишли бўлиб, XVIII аср ўрталарида у қайта таъмирланган. Муқоваси ҳамда саҳифаларни бир-бирига мустаҳкам бириттириш мақсадида араб тилидаги матнлар битилган қоғозлар ёпиширилган. Уларнинг асосий қисмини бироз даварлоқ шаклда настаълиқ хатида битилган Куръон оятлари ташкил этади. Кўлъемзанинг Санкт-Петербургда сақланётган кисмидан Куръони Каимининг 44та сураси, оятлари (шунданд 22таси тўлиқ) ўрин олган.

Дастхатдаги фарқларга қаранди, бу кўлъемза иккита котиб томонидан кўчирилган. Китоб ҳажмининг катталигини ҳисобга олсан, уни тенг иккига бўлган ҳолда кўчиришган, деб таҳмин қилиш мумкин. Кейинчалик матнга қизил сиёҳлар билан тузишишлар киритилган, ўчиб кетган сўзлар ҳам худдиши шурангдаги бўёклар билан қайта тикланган.

Илмий изланишлар натижасида Ўзбекистон ва Россиядаги сақланётган саҳифаларайнан битта кўлъемзанинг таркибий қисмлари эканлиги, улар чиндан ҳам бундан VIII аср муқаддам кўчирилган аниқланди. Мутахассисларнинг фикрича, бу Куръони Каимининг ислом оламидаги энг қадими нусхаларидан бири ҳисобланади.

2017 йилда “Ўзбекистон мада-

ни мөроси дунё тўпламларида” лойиҳаси доирасида Европа технологиялари асосида “Катта Лангар Куръони”нинг факсимиле нусхаларидан яратилган. Нусхалардан бир нечтаси кўргазма доирасида Санкт-Петербург шаҳрига келтирилди. Улардан бирин кўлъемзанинг асл нусхаси сақланётган Шарқ кўлъемзалири институтига совга килинди. Шунингдек, кўргазмада “Катта Лангар Куръони”нинг асл нусхаси саҳифалари, Абу Райхон Берунийнинг “Қадимига халқлардан қолган ёғориллар”, Алишер Навоийнинг “Куллиёт”, “Лисонуттайр”, “Вақфия” сингари асарлари, Самарқанд, Бухоро, Хива, Қўқон каби шаҳарларда яратилган китобат санъатининг намуналари намойиш этилди.

Хозир Ўзбекистонда “Лангар Куръони”нинг 16 варағи мавжуд, шундан 13 варағи Ўзбекистон мусулмонлари идораси кутубхонасида, бир варағи Абу Райхон Беруний номидаги Шарқшунослик институтида ва иккича варағи Ибн Сино номидаги Бухоро вилоят кутубхонасида сақланмоқда.

Хулоса қилиб шуну айтиш мумкинки, “Катта Лангар Куръони” Куръони Каимининг энг нодир нусхаларидан бири ва Ўзбекистон тарихи қадими кўлъемза манбаларини ўрганишда мухим ўрин эгалайди.

**Соҳиба ОЧИЛОВА,
Шахрисабз шаҳар Амир
Темур номли маддий
маданият тарихи музейи
етакчи мутахассиси**

Газета “Шарқ” нашрёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.

Корхона манзили:
Тошкент шаҳри,
Буюк Турон кўчаси, 42.
Босмахона топшириш вақти - 21.00
Топширилди - 21.00
1 2 3 4 5 6

МАДАНИЯТ

ОБУНА ИНДЕКСИ:
285

МУАССИСЛАР:
“Ўзбекистон
Республикаси
Маданият
вазирилиги,
«Dildosh media» МЧЖ

Бош муҳаррир
Дилбаҳор Ҳудойбердиева
Таҳририят манзили:
100029, Тошкент шаҳри, Тарас Шевченко кўчаси, 1.
Тел.: Факс: (371)-256-04-54

Газета ҳафтанинг пайшанба куни чоп этилади.

Газета Ўзбекистон
Матбуот ва ахборот
агентлиги томонидан
10.04.2018 й. 0803 рақами
билин давлат
рўйхатидан ўтказилган.

Таҳририятта келган кўлъемзалири қайтарилмайди ва ёзма жавоб берилмайди.
Мақолада келтирилган факт ва асосларга муаллиф жавобгар, унинг фикри
таҳририят фикридан фарқланishi мумкин.
«Маданият» материалларидан фойдаланилганда манба кўрсатилиши шарт.